

TIERPS KOMMUN

Skolområde 4
F-9 samt fritidshem

Likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling

20201101-20211031

Vad betyder de här orden?

Diskriminering = När du blir sämre behandlad än vad en annan person blir i en liknande situation, och det har samband med t.ex. ditt kön, din etnicitet eller religion, med din sexuella läggning eller att du har en funktionsnedsättning.

Trakasserier = När någon säger något till dig eller om dig som gör dig ledsen eller arg och det handlar om t.ex. ditt kön, din etnicitet eller religion, din sexuella läggning eller att du har en funktionsnedsättning. Det kan också vara sexuella trakasserier.

Kränkande behandling = När någon är dum mot dig på något annat sätt än det som kallas trakasserier. Mobbning, till exempel, som innebär att kränkningar och/eller trakasserier gång på gång drabbar dig.

Det betyder alltså att ingen på skolan får behandla dig orättvist bara för att du är tjej eller kille, på grund av din hudfärg, varifrån du kommer, eller vilken religion du har, vilken sexuell läggning du har eller för att du har en funktionsnedsättning, till exempel har dyslexi, ADHD, hörselskada, synskada, allergi eller har ett synligt kroppsligt handikapp eller är rullstolsburen. Ingen på skolan får kränka dig!

Innehållsförteckning

1. Inledning och ansvariga för likabehandling	s. 3
2. Mål och vision	s. 3
3. Definitioner av begreppen diskriminering, kränkningar och trakasserier samt mobbning	s. 5
3:1 Diskriminering	s. 5
3:2 Kränkande behandling	s. 6
3:3 Trakasserier	s. 6
3:4 Mobbning	s. 6
3:5 So4:s egna definitioner	s. 6
4. Arbetet mot kränkande behandling	s. 7
4:1 Övergripande insatser för att främja likabehandling och motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling	s. 7
4:2 Övriga främjande aktiviteter	s. 8
4:3 Hur vi upptäcker/förhindrar kränkande behandling	s. 9
4:4 Utredning och åtgärder vid akuta situationer	s. 10
5. Utvärdering	s. 11
6. Styrdokument	s. 11
7. Bilagor	s. 11
7:1 Plan mot kränkande behandling för resp. enhet	

1. Inledning

Alla skolor har en likabehandlingsplan och en plan mot diskriminering och kränkande behandling enligt lag. Vilket arbete skolan ska driva mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling (t ex mobbning) regleras av lagstiftningen i skollagen kap 6 och diskrimineringslagen. Arbetet styrs också av läroplanen, Lgr 11. Diskrimineringslagen förbjuder diskriminering av elever på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning samt ålder. Lagen säger också att skolan måste arbeta förebyggande för att diskriminering inte ska uppstå. Skollagens kapitel 6 talar om att kränkande behandling. Skolan måste arbeta förebyggande mot detta. Om en elev upplever att han/hon blir kränkt i skolan, kan han/hon vända sig till BEO (Barn- och Elevombudet) som kan hjälpa eleven, bland annat genom att kräva skadestånd. BEO finns på Skolinspektionen. Det är skolans uppgift att bemöta främlingsfientlighet och intolerans med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser.

Likabehandlingsplanen och planen mot diskriminering och kränkande behandling har satts samman till ett dokument i vårt skolområde. Dessa planer ska se till att skolan främjar likabehandling samt förebygger och åtgärdar kränkande behandling. De två planerna hänvisas ofta till som ”planen”, vilken alltså skall syfta till att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Likabehandlingsteam förkortas ibland LBT.

Personal, elever och vårdnadshavare har varit delaktiga i framtagandet av detta dokument. Pedagogisk personal arbetar med revision av planen under första skolveckan på höstterminen. Eleverna arbetar med revision under sina första två skolveckor på höstterminen. Vårdnadshavare har möjlighet att engagera sig i revision under andra veckan i september. Pedagogisk personal arbetar vidare med revision i slutet av september. Under första veckan i oktober ska skolledning tillsammans med skolområdets likabehandlingsteam se till att Likabehandlingsplanen/Planen mot kränkande behandling är färdig. Handlingsplanen mot kränkande behandling ska vara färdig under studiedagarna på höstlovet, eftersom enkäten genomförts under hösten, dock senast fre.v.43.

Likabehandlingsteamet består av:

Skolledning: Lena Skans, tfn 0293-21 94 17

Elevehälsoteam: Ida Björklund, tfn 0293-21 86 23

Björkängsskolan: Carina Andersson och Linnéa Karlsson, tfn 0293-21 94 96

Hållnäs skola: Gunilla Larsson, tfn 0293-21 94 22

O1 Anderssskolan F-6: Anders Gillberg, tfn 0293-21 94 03

O1 Anderssskolan 7–9: Sören Lindström och Essi Alvarsson, tfn 0293- 21 94 02

2. Mål och vision

De demokratiska värderingarna skall utgöra grunden för all verksamhet i skolan (F-9 samt fritidshem). All planering och alla aktiviteter skall genomsyras av ett gemensamt förhållningssätt som präglas av respekt, solidaritet och tolerans. Detta förhållningssätt ska synas i vårt beteende. Utgångspunkten för arbetet i skolområde 4 är att alla elever och vuxna i verksamheten ska behandlas likvärdigt. Alla ska ha samma möjligheter, skyldigheter och rättigheter att delta i verksamheten och fullgöra skolgång/arbete. Värdegrundsfrågorna ska genomsyra vår verksamhet hela året och inte bara vid enstaka tillfällen som temadagar eller liknande. Vi vill skapa goda, trygga relationer och lärmiljöer.

Den här planen gäller för alla som arbetar i skolområde 4, elever såväl som vuxna (F-9 samt fritidshem). Flera nationella undersökningar visar att barn och ungdomar, i olika omfattning, utsätts för kränkande behandling av kamrater eller vuxna i skolan. Kränkande behandling kan också drabba vuxna i verksamheten.

Målsättningen är att:

- Alla skall mötas med respekt för sitt människovärde;
- Alla skall känna sig trygga;
- Alla skall ges möjlighet till återkommande utbildning/information om hur kränkningar förebyggs, upptäcks, motverkas och behandlas.

Verksamhetens behov är att:

- Personalen måste ”se” alla elever;
- Personalen måste ”se” varandra;
- Personalen måste se och ta tag i problem och reagera direkt;
- Personalen ska vara tydlig i gränssättningen;
- Alla - elever, vårdnadshavare och personal - måste utveckla ett gott samarbete;
- Personalen ska fortsätta arbeta med främjande och förebyggande värdegrundsarbete och att förbättra attityder och beteenden.

Likabehandlingsteam, arbetslag, arbetslagsledargruppen och elevhälsoteamet ska diskutera mål och syfte och utarbeta rutiner för hur de ska arbeta med det främjande och förebyggande arbetet. Detta ska finnas med i Likabehandlingsplanen/plan mot kränkande behandling, och utvärderas årligen. Det är viktigt att vi fokuserar på hur vi vill att vår verksamhet ska vara och hur vi når dit.

- Personal och elever ska aktivt arbeta med Likabehandlingsplanen/plan mot kränkande behandling.
- Vårdnadshavare ska göras delaktiga genom delgivna klassregler m.m.
- Pedagogerna ska ta upp minst en punkt från likabehandlingsplanen på varje föräldramöte.
- Likabehandlingsteamerna ska arbeta ständigt under hela läsåret.
- All personal och vårdnadshavare ska göras delaktiga i arbetet.
- Arbetslagen för regelbundet diskussioner om klimatet i enheten.
- Utbildning för personalen.
- Enkät/intervju med barn i ålder 6–16 år görs senast fre. v. 43 varje hösttermin. Utifrån enkäten görs en sammanställning/kartläggning och nulägesanalys. Åtgärder utifrån denna nulägesanalys utgör sedan planen mot kränkande behandling. Detta följs upp under vårterminen.
- Elevenkätundersökning görs av Tierps Kommun.
- Utvärdering/revidering av Likabehandlingsplanen ombesörjs av Likabehandlingsteamet varje läsårsstart.

3. Definitioner av begreppen diskriminering, kränkande behandling och trakasserier samt mobbning

Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. Kränkningar/ trakasserier kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematisk och återkommande, mobbning. En viktig utgångspunkt är att den som uppger att han/hon blivit kränkt, alltid måste tas på allvar och att det ska ligga till grund för utredning.

Trakasserier och kränkande behandling kan vara:

- Fysiska (slag och knuffar)
- Verbala (hot, svordomar, öknamn)
- Psykosociala (utfrysning, grimaser, alla går när man kommer)
- Texter och bilder (teckningar, lappar, sms, mms, fotografier, msn och meddelanden på olika sociala medier).

3:1 Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och missgynnandet har samband med de sju diskrimineringsgrunderna:

- kön;
- etnisk tillhörighet;
- religion eller annan trosuppfattning;
- funktionsnedsättning;
- sexuell läggning;
- könsöverskridande identitet eller uttryck;
- ålder.

Diskriminering kan till exempel ske genom skolans regler eller rutiner. En elev kan också bli diskriminerad om eleven blir särbehandlad på grund av en förälders eller syskons sexuella läggning, funktionshinder med mera.

Direkt och indirekt diskriminering

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt. Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till exempelvis elevens kön. Ett exempel kan vara när en flicka nekas söka till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program. Men man kan också diskriminera genom att behandla alla lika. Det är det som kallas indirekt diskriminering. Det sker när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder. Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

För att motverka diskriminering arbetar vi efter vår likabehandlingsplan.

3:2 Kränkande behandling

Kränkande behandling är uppträdande som kränker en människas värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Det kan vara att retas, mobba, frysa ut någon, knuffas eller dylikt. Både skolpersonal och elever kan göra sig skyldiga till kränkande behandling.

3:3 Trakasserier

Trakasserier är uppträdande som kränker en människas värdighet och som har samband med de sju diskrimineringsgrunderna:

- kön;
- etnisk tillhörighet;
- religion eller annan trosuppfattning;
- funktionsnedsättning;
- sexuell läggning;
- könsöverskridande identitet eller uttryck;
- ålder.

Både skolpersonal och elever kan göra sig skyldiga till trakasserier. Det är trakasserier även när en människa kränks på grund av en förälders eller syskons sexuella läggning, funktionsnedsättning etc.

3:4 Mobbning

En person är mobbad när han eller hon, upprepade gånger, systematiskt och återkommande under en viss tid, är utsatt för negativa handlingar från en eller flera personer.

3:5 So4:s egna definitioner

Likabehandlingsplanen och planen mot diskriminering och kränkande behandling har satts samman till ett dokument i vårt skolområde. De två planerna hänvisas ofta till som ”planen”, vilken alltså skall syfta till att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Likabehandlingsteam förkortas ibland LBT. Elevhälsoteamet, bestående av specialpedagog, skolsköterska, kurator, psykolog och skolledning, förkortas EHT.

4. Arbetet mot kränkande behandling

Arbetet bedrivs på sex nivåer:

- Främja (se 4:1 och 2)
- Förebygga (se 4:1 och 4:3)
- Observera (se 4:3)
- Upptäcka (se 4:3)
- Åtgärda (se 4:4)
- Utvärdera (se 4:4 och 4:5)

I detta arbete måste vi alla hjälpas åt, elever, anställda och vårdnadshavare. Det är **allas** ansvar att kränkningar kraftfullt åtgärdas.

- Allas, elevers och personals, ansvar är att inte utföra kränkningar och att hjälpa till att upptäcka och rapportera om det förekommer.
- All personal i verksamheten har ansvar för att alla slags kränkningar, inklusive på nätet, åtgärdas/behandlas och upphör.
- Vårdnadshavares ansvar är att rapportera till skolan om de får kännedom om kränkningar.

Arbetet sker i samarbete med vårdnadshavare och vid behov myndigheter som socialtjänst och polis.

Varje incident av kränkande behandling skall resultera i en reaktion från de vuxna i verksamheten.

4:1 Övergripande insatser för att främja likabehandling och motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Det främjande arbetet handlar om att stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten och ska utgå från de sju diskrimineringsgrunderna. Det främjande arbetet syftar till att förstärka respekten för allas lika värde utan förekommen anledning. Det förebyggande arbetet tar sikte på att avvärja eller minimera risken för kränkningar och utgår från identifierade riskfaktorer. Vi förebygger alltså genom att göra punktinsatser utifrån våra enkätresultat och genom att följa vår plan mot diskriminering och kränkande behandling och dess åtgärder samt levandehålla likabehandlingsplanen.

Det är i första hand arbete mot kränkningar som ger positiva resultat. Ju längre ner i åldrarna vi börjar desto bättre. Kunniga och engagerade vuxna med ett gemensamt förhållningssätt genom årskurserna från F-9 samt fritidshem är den mest avgörande framgångsfaktorn i detta arbete. Vi ska fokusera på att skapa trygga miljöer och strukturer och ge eleverna kunskap om nätetik. Det skall också finnas ett tydligt och konsekvent ställningstagande från ledningens sida liksom att ansvaret är fördelat till alla, såväl vuxna som elever. Vi arbetar för att våra rutiner ska vara väl kända av alla och att planer följs samt att utredningar och uppföljningar görs.

Personalen diskuterar återkommande normer, värderingar och attityder såväl med eleverna som sinsemellan i personalen. På våra skolor råder en öppenhet där eleverna gärna vänder sig

till vuxna, som på så sätt kan ingripa direkt vid kränkningar. Detta gör också att vi tidigt kan ingripa om något händer eller om en elev är orolig eller verkar må dåligt.

När det gäller religion eller annan trosuppfattning ska vi inte påverka eleverna i någon riktning. Besök i olika kyrkor/religiösa byggnader ska vara i undervisningssyfte och ingen ska tvingas delta. Om skolavslutningar förläggs i kyrkorum har skolledningen ansvar att i samråd med kyrkan klargöra vad som gäller.

Under läsåret ska vi som personal uppmärksamma följande fokusområden för att främja likabehandling:

kön;
etnisk tillhörighet;
religion eller annan trosuppfattning;
funktionsnedsättning;
sexuell läggning;
könsöverskridande identitet eller uttryck;
ålder.

All personal arbetar med att sätta ljus på dessa frågor såväl inom ämnena som i samtal och förhållningssätt. Vi påminner också varandra om att hålla de olika diskrimineringsgrunderna och likabehandlingsplanen levande då likabehandling tas upp som en stående punkt vid våra arbetslagskonferenser. Vi tipsar då varandra om vilka saker som bör aktualiseras i verksamheten.

4:2 Övriga främjande aktiviteter

- Ordningsregler/klassregler upprättas av elevråd/klassråd i samråd med personal.
- Elevplacering i klassrummen ansvarar elevansvarig för.
- Inskolning/introduktion av nya elever ansvarar den elevansvarige för.
- Att likabehandlingsplanen skall vara väl känd av personal, elever och vårdnadshavare ansvarar arbetslag/LBT för.
- Utvecklingssamtal ansvarar den elevansvarige för.
- Klassråd ansvarar den elevansvarige för tillsammans med elevrådsrepresentanterna i resp. klass.

- Elevskyddsombud år 7-9 ansvarar de elevrådsansvariga i år 7-9 för.
- Kartläggning samt åtgärder ansvarar LBT på resp. enhet för.
- Gemensamt "Förväntansdokument" i So4 ansvarar skolledning för.
- Elevhälsa/elevvård tas upp på arbetslagskonferens som arbetslag/elevansvarig ansvarar för.
- Vuxna finns med bland elever på utevistelse/raster och i matsal. Efter analys av var riskområdena är styr skolan vuxennärvaron dit. LBT/arbetslag ansvarar.
- Observera alla tecken på utsatthet. All personal ansvarar.
- Samarbete mellan arbetslag/verksamheter vid övergångar. Arbetslag/skolledning ansvarar.
- Utvärdering. Arbetslag/LBT/skolledning ansvarar.

4:3 Hur vi upptäcker/förhindrar kränkande behandling

Kränkningar mellan elever äger vanligtvis rum när vuxna inte finns i närheten, varför en vuxens närvaro är av central betydelse för att på ett tidigt stadium upptäcker/förhindra kränkningar. Efter analys/observation av var riskområden är styr skolan vuxennärvaron dit. Verksamheten skall ha ett välfungerande ansvarstagande för ute- och rastaktiviteter för att säkerställa att vuxna alltid finns bland eleverna. Det är viktigt att på ett systematiskt sätt skaffa sig kunskaper om den aktuella situationen. Den utsattes upplevelser av det inträffade är utgångspunkten för en bedömning av och utredning kring vad som hänt.

Personalen diskuterar återkommande normer, värderingar och attityder såväl med eleverna som sinsemellan i personalen. På våra skolor råder en öppenhet där eleverna gärna vänder sig till vuxna, som på så sätt kan ingripa direkt vid kränkningar. Detta gör också att vi tidigt kan ingripa om något händer eller om en elev är orolig eller verkar må dåligt.

Elevansvarig genomför utvecklingssamtal varje termin med vårdnadshavare där elevens situation i verksamheten samt relationer till lärare och kamrater diskuteras.

Den som upptäcker kränkning av elev (av annan elev eller vuxen) skall omgående reagera/agera, beroende av situationen, på ett lämpligt sätt och rapportera i systemet Digital Fox. Systemet skickar automatiskt en notifiering om ärendet till rektor, utbildningschef och skolchef. Händelsen skall därefter snarast rapporteras till mentor för vidare åtgärd.

Om personal blir kränkt av elev eller annan personal eller om personal kränker elev ska rektor omedelbart genomföra samtal med de berörda, samt dokumentera. I förekommande fall kan utbildningschefen/skolchefen bli ansvarig för samtalet.

Varje läsår genomförs en enkätundersökning för elever för att få en överblick över den psykosociala miljön i verksamheten. Resultatet från enkäten ligger till grund för det fortsatta arbetet under läsåret. De vuxna kan ta hjälp av elever för att tidigt uppmärksamma tendenser till kränkningar. Stor frånvaro kan vara ett tecken på att kränkning förekommer. Därför registreras frånvaro dagligen av elevansvarig, som håller återkommande kontakt med vårdnadshavare. Anmälan sker till EHT enligt rutin.

4:4 Utredning och åtgärder vid akuta situationer

Om en elev/personal/annan vuxen upplevt sig utsatt för kränkande behandling ska information lämnas till berörda så fort som möjligt. Beslut om och genomförande av insatser skall ske omgående. Skolan måste agera genast om situationen är akut. Utifrån det enskilda fallet bör alltid överväganden göras om åtgärder bör vidtas i syfte att förändra förhållanden på individ-, grupp- och skolnivå.

Åtgärder

- Direkt ingripande vid kränkning sker omgående av alla vuxna.
- Den som upptäcker kränkning av elev (av annan elev eller vuxen) skall omgående reagera och agera, beroende av situationen, på ett lämpligt sätt och rapportera till elevansvarig och/eller LBT för vidare åtgärd samt registreras i Digital Fox.
- Samtal med de inblandade sker omgående av elevansvarig/LBT. Anteckningar förs och dokumenteras i Digital Fox.
- Vårdnadshavare till berörda elever samt skolledning informeras skyndsamt av elevansvarig/LBT.
- Situationen för de inblandade följs upp inom två veckor av elevansvarig/LBT.
- När kränkningar mot elev inte upphör görs anmälan till EHT efter uppföljning av elevansvarig/LBT.
- Bedöms kränkningen som allvarlig görs en anmälan till socialtjänsten och/eller polis omgående av skolledning/EHT.
- När personal kränker elev/personal/annan vuxen ska detta dokumenteras och utredas omgående av skolledning eller utbildnings/skolchef.
- När en elev kränker personal/annan vuxen ska detta dokumenteras och utredas omgående av skolledning eller utbildnings/skolchef.

5. Utvärdering

- Enkät/intervju med barn i ålder 6-16 år görs senast fredag v.43 varje hösttermin. Utifrån enkäten görs en sammanställning/kartläggning, nulägesanalys. Åtgärder utifrån denna nulägesanalys skapas tillsammans med eleverna enligt planen mot kränkande behandling samt skrivs in i densamma. Detta följs upp under vårterminen. Bifoga läsårsbokslutet.
- Elevenkätundersökning görs av Tierps Kommun.
- Läsårsbokslut.
- Utvärdering/revidering av Likabehandlingsplanen av Likabehandlingsteamet, varje läsårsstart enl. rutinen som står under rubriken ”Inledning”.
- Återkommande utvärdering av det löpande arbetet sker genom LBT:s försorg på de resp. enheterna.

6. Styrdokument

Lgr 11

Skollagen 1 kap, 4 § samt 6 kap

Skolverkets Allmänna råd för arbetet med att motverka alla former av kränkande behandling

Lagen om förbud mot diskriminering 2008:567

Policy för lika rättigheter och möjligheter i Tierps kommun

Barnkonventionen, FN

7. Bilagor

7:1 Planen mot kränkande behandling för resp. enhet